

СЕКЦІЯ 2

МЕНЕДЖМЕНТ БІЗНЕСУ ТА СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ

УДК 005.21:005.412

Балабаш Ольга

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту
організацій,

Одеський національний економічний університет

ТЕХНОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ

Теоретичні основи управління розвитком підприємства ґрунтуються на розумінні того, що частина дослідників розглядають розвиток як спосіб адаптації до змін навколишнього середовища, що протистоїть негативним наслідкам з метою збереження основних властивостей системи, що зазнає даних змін.

Отже, у ряді досліджень [1-3] науковці наголошують на важливості розгляду дефіциту ресурсів і необхідності боротьби за них підприємства, а так як середовище їх функціонування безперервно змінюється все більшими темпами, то з метою виживання підприємства також повинні змінюватися, розвиваючи свою пристосованість до нестационарного стану навколишнього світу.

Результати систематизації наукових досліджень дозволили виділити підходи до визначення суті розвитку підприємства як економічної категорії. Результати наведено на рис. 1.

Ми вважаємо, доцільним розглядати розвиток як довгострокову програму поліпшення можливостей організації вирішувати проблеми та здібності до інновацій, зокрема шляхом підвищення ефективності управління організацією.

Рис. 1. Підходи до визначення сутності поняття
«розвиток підприємства»

Джерело: [1-9]

У працях сучасних науковців розглядаються різні аспекти управління розвитком підприємств.

Управління розвитком підприємства Касьянова Н.В. розглядає як – «процес зміни еволюційного вектору розвитку на революційний для досягнення цілей існування підприємства» [4, с.7].

Тобто, сутність «розвитку підприємства» полягає не у поступовій адаптації підприємства до змін навколишнього середовища, а у докорінній зміні, переходу на принципово новий рівень організації та управління [4, с.7]. Основою обґрунтування й прийняття управлінських рішень слугують результати аналізу факторів нестабільності зовнішнього середовища.

У роботах [9; 10, с. 24] при розгляді суті управління розвитком підприємства важливим автор вважає вибір цільової спрямованості розвитку підприємства, що реалізується через взаємодію елементів системи управління. Можна погодитися з думкою автора про те, що досягнення стійкого розвитку підприємства є однією з основних цілей управління. Розглядаючи стійкий розвиток підприємства як ціль управління, автор підкреслює необхідність направленості зусиль організації на досягнення запланованих орієнтирів стійкого розвитку підприємства, виокремлюючи його як найбільш важливе з завдань, бажаних результатів діяльності підприємства.

В роботах [11, 12] автори наголошують на невизначеності і мінливості навколишнього середовища функціонування підприємства, що потребує відповідної системи керування ним. Остання повинна забезпечуватися інформацією про об'єктивний стан та динаміку індикаторів параметрів зовнішнього середовища функціонування підприємства. Таким чином, зміна параметрів зовнішнього середовища повинна бути врівноважена відповідними змінами внутрішнього середовища. Ми вважаємо вірною позицію

Шандової Н. В., яка вказує, що управління є процесом впливу суб'єкта управління на об'єкт управління, у якому послідовно здійснюється розробка плану досягнення мети діяльності, відбувається доведення визначених завдань до виконавців та здійснюється контроль за їх досягненням, а у разі невідповідності фактичної та планової інформації про стан об'єкта управління, відбувається корегування плану та розробка та доведення нових орієнтирів [12]. Таким чином реалізується циклічність процесу управління та акцентується увага на важливості інформаційного забезпечення управління.

Розглядаючи детальніше сутність стратегічного управління розвитком підприємства, важливо наголосити, що у ряді досліджень, акцентується увага на формуванні довгострокової програми, спрямованої на досягнення цілі, що постійно піддається контролю, оцінюється та коригується в процесі її реалізації.

Поряд з цим, управління розвитком підприємства, у [6] розглядається як безупинний процес, що відбувається за штучно розробленою або природною програмою як зміна станів підприємства, кожен з яких є якісно іншим за попередній, через що у підприємства як у складної системи з'являються нові властивості, якості та характерні риси, розкриваються та можуть бути реалізовані нові можливості.

Управління розвитком підприємства відіграє ключову роль у забезпеченні сталого функціонування підприємства та підвищенні його конкурентоспроможності на ринку.

Цей процес включає такі етапи: оцінка потенціалу підприємства та ризиків, пов'язаних з розвитком; розробка стратегії розвитку та планів для її реалізації; організація та координація діяльності різних підрозділів підприємства для досягнення стратегічних цілей; визначення необхідних ресурсів та фінансових засобів для реалізації стратегії розвитку; забезпечення контролю за виконанням стратегії та корекція планів, якщо це необхідно [9].

Механізм управління стійким розвитком є складним економічним явищем, що передбачає взаємодію різних суб'єктів та об'єктів управління з метою досягнення сталого розвитку. Цей механізм можна розглядати як систему методів, за допомогою яких суб'єкт управління координує свої цілі з цілями об'єкта, і впливає на їх взаємодію. Методи управління виступають як інструменти, що сприяють цій взаємодії [9].

Список використаних джерел

1. Гріщенко О.О., Грицишен Д.О. Стійкий розвиток в системі управління фінансово-економічною безпекою: трансформаційний підхід. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2013. № 2. С. 30-44.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2013_2_6
2. Мельник Л.Г. Економіка розвитку: монографія. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 662 с.
3. Василенко В.А. Менеджмент сталого розвитку підприємств: монографія. К.: ЦУЛ, 2005. 644 с.
4. Касьянова Н.В. Управління розвитком підприємства на засадах кумулятивного підходу. автореф дис..на здобуття наук. ступеня док.екон.наук: спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Донецьк, 2012. 38 с.
5. Сучасні технології управління: монографія. За заг. ред. док. екон. наук, професора І. О. Кузнецової, канд. екон. наук, доцента О. С. Балабаш. Харків: «Діса плюс», 2023. 320 с.
6. Технології стратегічного управління стійким розвитком сучасних організацій : монографія. За ред. І.О.Кузнецової, О. С. Балабаш. Харків: «Діса плюс», 2020. 228 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/11832>
7. Кузнецова І.О., Балабаш О.С., Карпенко Ю.В., Сокурєнко І.А. Прийняття управлінських рішень: методи та

моделі: монографія. За заг. ред. І.О. Кузнецової. Харків: Діса плюс, 2022. 156 с.

8. Єпіфанова І. Ю. Управління стійким розвитком вітчизняних підприємств в умовах глобалізації. Науковий вісник національного університету біоресурсів і природокористування України. 2011. № 168 Ч.1: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес . С. 216-219.

9. Балабаш О.С., Кузнецова І.О. Управління бізнес-стійкістю підприємств на ринку хлібопродуктів: монографія. Харків: «Діса плюс», 2020. 192 с.

10. Приживара С.В. Управління як специфічний вид діяльності. Державне будівництво. 2012. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2012_1_9

11. Мозенков, О.В., Клебанова Т.С., Раєвнева О.В., Дубровіна Н.А., Мілов О.В. Системи фінансового моніторингу. Методологія проектування : монографія. Харків: ВД "ІНЖЕК", 2005. 152 с.

12. Шандова Н.В. Методологія та практика управління стійким розвитком промислових підприємств: монографія. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2014. 424 с.

УДК 338.2 (477)

Балджи М.Д.

д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту,
Міжнародний гуманітарний університет

ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ РАЙОНІВ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ПЕРСПЕКТИВНОГО ЕЛЕМЕНТУ РОЗВИТКУ

Потреби пошуку нових можливостей для розвитку Одеської області базуються на використанні наявних